

Sygn. XXV C 353/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Janina Dąbrowiecka
Protokolant:	Protokolant sądowy Bożena Odrowąż

po rozpoznaniu w dniu 21 lipca 2015 r. w Warszawie

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko Skarbowi Państwa- Prezesowi Sądu Rejonowego dla (...) Ż., Prokuratorowi Okręgowemu w Warszawie

o zapłatę

1. powództwo oddała,
2. zasądza od powoda M. P. na rzecz Skarbu Państwa- Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa 3 600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XXV C 353/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 17 marca 2014 r. skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Sądu Rejonowego dla (...) – (...) w W. powód M. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty w wysokości 120 555 zł tytułem zadośćuczynienia za przewlekłość postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową dla (...) Ż. oraz postępowania sądowego, które toczyło się przed Sądem Rejonowym dla (...) Ż. oraz zasądzenie wynagrodzenia z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej przyznanej z urzędu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że doznał szkody niepieniężnej polegającej na wyrządzeniu dolegliwości, która wynikała z przedłużających się dwóch postępowań w jego sprawach, w tym 14-letnie postępowanie przygotowawcze. Powód doznał szkód niematerialnych w postaci stresu i frustracji spowodowanych nadmiernym przedłużaniem się postępowania w jego sprawie. Ponadto argumentował, że zakończenie jego procesu karnego dopiero po upływie 19 lat jest następstwem nieefektywnego prowadzenia sprawy, braku należytej staranności procesowej, co wypełnia przesłanki bezprawności przewidzianej w art. 417 k.c.

W odpowiedzi na pozew z dnia 29 lipca 2014 r. (data prezentaty) Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego dla Warszawy- (...) wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ponadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powoda.

Sąd ustalił stato fisci pozwanego jako Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego dla Warszawy- (...).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Prokuratura Rejonowa W. Ż. prowadziła postępowanie przygotowawcze pod sygnaturą 1 Ds. 794/91/11 oraz 1 Ds. 94/05/IV o popełnienie czynów karalnych z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. 13 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., art. 288 § 1 k.k., art. 291 § 1 k.k. w zw. art. 12 k.k. przez M. P.. Postępowanie przygotowawcze toczyło się od dnia 1 sierpnia 1991 roku (postanowienie o wszczęciu śledztwa) do dnia 9 maja 2005 roku (postanowienie o zamknięciu śledztwa i wniesienie aktu oskarżenia). W toku prowadzonego postępowania śledztwo zostało czterokrotnie przedłużane. Postępowanie przygotowawcze prowadzone przez Prokuraturę Rejonową dla (...) Ż. zostało trzykrotnie zawieszono. Na mocy postanowienia Prokuratury Rejonowej dla (...) Ż. z dnia 22 marca 1994 roku śledztwo zostało zawieszono do 8 marca 2005 roku tj. na 11 lat. W dniu 9 maja 2005 roku na mocy postanowienia Prokuratury Rejonowej dla (...) Ż. w W. śledztwo zostało zakończone i zamknięte.

W dniu 9 maja 2005 roku skierowały został akt oskarżenia do Sądu Rejonowego dla (...) (...) w W.. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. VII K 761/05, a następnie została przekazana do Sądu Rejonowego dla (...) Ż. w W. i wpisana pod sygn. IV K 1325/06. Postępowanie toczyło się od dnia 25 maja 2005 roku do dnia 27 kwietnia 2010 roku. Sprawa była rozstrzygana na 38 posiedzeniach w dniach: 2 sierpnia 2005 roku, 25 maja 2005, 20 października 2005 roku, 8 grudnia 2005 roku, 2 marca 2006 roku, 4 kwietnia 2006 roku, 11 maja 2006 roku, 2 czerwca 2006 roku, 29 czerwca 2006 roku, 17 sierpnia 2006 roku, 1 września 2006 roku, 8 listopada 2006 roku 6 grudnia 2006 roku, 10 września 2007 roku, 31 października 2007 roku, 19 grudnia 2007 roku, 16 stycznia 2008 roku, 5 marca 2008 roku, 16 kwietnia 2008 roku, 21 maja 2008 roku, 2 lipca 2008 roku, 30 lipca 2008 roku, 1 października 2008 roku, 12 listopada 2008 roku, 10 grudnia 2008 roku, 28 stycznia 2009 roku, 5 marca 2009 roku, 22 kwietnia 2009 roku, 10 czerwca 2009 roku, 22 lipca 2009 roku 23 września 2009 roku, 28 października 2009 roku, 9 grudnia 2009 roku 20 stycznia 2010 roku, 26 stycznia 2010 roku, 17 marca 2010 roku, 21 kwietnia 2010 roku.

W dniu 27 kwietnia 2010 roku Sąd Rejonowy dla (...) Ż. wydał wyrok w sprawie IV K 1325/06 uznając oskarżonego M. P. za winnego dokonania zarzucanych mu czynów.

Postępowanie karne wobec powoda ostatecznie zakończyło się wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 listopada 2010 roku.

(okoliczności bezsporne, fotokopia postanowienia o wszczęciu śledztwa z dnia 1 sierpnia 1991 roku k. 44; fotokopia postanowienia o zawieszeniu śledztwa z dnia 24 kwietnia 1992 r. k. 43; fotokopia postanowienia o podjęciu zawieszono śledztwa z dnia 22 marca 1994 r k. 42.; fotokopia postanowienia o podjęciu zawieszono śledztwa z dnia 8 marca 2005 roku k. 41; fotokopia aktu oskarżenia z 9 maja 2005 r. k. 21-40; fotokopia wyroku Sądu Rejonowego dla (...) Ż. IV Wydział Karny (sygn. akt IV K 1325/06) k. 12-20)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych oraz załączonych do akt sprawy fotokopii dokumentów.

Dokumentacja zebrana w toku postępowania nie budziła wątpliwości Sądu orzekającego. Żadna ze stron nie podważyła prawdziwości dokumentów w sprawie, stąd Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić im mocy dowodowej i uczynił je bazą dla ustaleń faktycznych niniejszej sprawy.

Sąd zauważył co następuje:

Niniejsze powództwo nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanego zadośćuczynienia na swoją rzecz, wskazując jako podstawę faktyczną tego żądania przewlekłość postępowania w prowadzonym postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową dla (...) -Ż. (sygn. akt 1 Ds. 794/91/11 oraz 1 Ds. 94/05/W) oraz postępowaniach sądowych przed Sądem Rejonowym dla (...) (...) (sygn. VII K 761/05) oraz Sądem Rejonowym dla (...) - (...) w W. (sygn. IV K 1325/06) w okresie od 1 sierpnia 1991 r. do 27 kwietnia 2010 r.

Dopuszczalność dochodzenia naprawienia szkody na drodze sądowej z tytułu przewlekłego postępowania sądowego po prawomocnym zakończeniu postępowania co do istoty wynika wprost z art. 16 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, który stanowi, że strona, która nie wniosła skargi na przewlekłość postępowania zgodnie z art. 5 ust. 1, może dochodzić - na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.¹⁾) - naprawienia szkody wynikłej z przewlekłości, po prawomocnym zakończeniu postępowania co do istoty sprawy. Natomiast z treści art. 417 k.c. wynika, iż za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Przepis art. 77 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, że każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej.

Komentowany przepis art. 417 k.c. przewiduje odpowiedzialność odszkodowawczą za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, zdefiniowanym jako „niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej”. Stanowi więc on ogólną podstawę odpowiedzialności władz publicznych za ich władcze działania, która nie znajduje zastosowania lub znajduje ograniczone zastosowanie tylko wówczas, gdy ustawodawca odrębnym unormowaniem określa konsekwencje niektórych działań organów władz publicznych. Szczególne znaczenie mają unormowania zawarte w art. 417¹ § 1–3 k.c., które jako dodatkową przesłankę dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wprowadzają obowiązek uprzedniego stwierdzenia niezgodności z prawem działania władz publicznych. Przepis art. 417 k.c. znajduje zastosowanie, o ile szkoda wyrządzona została „przy wykonywaniu władzy publicznej”. Dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej władz publicznych, obok zdarzenia sprawczego, konieczne jest ustalenie pozostałych przesłanek odpowiedzialności deliktowej, a więc szkody i związku przyczynowego. Przepis art. 417 k.c. nie zawiera w tej kwestii żadnej regulacji, a tym samym znajdują zastosowanie ogólne reguły dotyczące kompensaty szkody w mieniu (majątkowej) i na osobie (majątkowej i niemajątkowej) oraz koncepcji związku przyczynowego – w szczególności ujęte w przepisach art. 361, 444–448 k.c. (por. wyrok TK z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, OTK 2001, nr 8, poz. 256; wyrok TK z dnia 23 września 2003 r., K 20/02, OTK-A 2003, nr 7, poz. 76, oraz wyrok SN z dnia 7 listopada 2013 r., V CSK 519/12, LEX nr 1391709).

W pierwszej kolejności należało odnieść się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczeń powoda w niniejszej sprawie.

Zarówno art. 442 § 1 k.c. obowiązujący do dnia 10 sierpnia 2007 roku, jak i obecnie obowiązujący art. 442¹ k.c. przewidują dwa terminy przedawnienia roszczeń z czynów niedozwolonych, mianowicie: termin trzyletni, który biegnie od powzięcia przez poszkodowanego wiadomości o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia oraz termin dziesięcioletni, który rozpoczyna bieg od dnia zdarzenia wyrządzającego szkodę.

Zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Sąd przyjmując najbardziej korzystną dla powoda datę, uznał, że powód musiał powziąć wiedzę o powstaniu szkody i osobie obowiązanej do jej naprawienia w dniu 3 listopada 2010 roku, kiedy został wydany wyrok Sądu Okręgowego kończący przedmiotowe postępowanie karne wobec powoda.

Zdaniem Sądu, najpóźniej niej w tej dacie powód był świadomy, że postępowanie było prowadzone w sposób przewlekły i ponosi w związku z tym szkodę, co oznacza, że termin przedawnienia roszczeń powoda o naprawienie szkody powstałej na skutek przewlekłości postępowania biegłby od dnia wydania wyroku. W ocenie Sądu, wydanie

wyroku w dniu 3 listopada 2010 roku świadczy jednoznacznie, że w tej dacie powód zdawał sobie sprawę, że pozwany mógł dopuścić się czynu niedozwolonego polegającego na naruszeniu prawa powoda do przeprowadzenia postępowania bez nieuzasadnionej zwłoki oraz, że na skutek przewlekłości postępowania, za którą odpowiada pozwany, doznał szkody. Oznacza to, że trzyletni termin przedawnienia roszczenia o naprawienia szkody biegł od dnia 3 listopada 2010 roku i upłynął w dniu 3 listopada 2013 roku. Powód wniósł pozew w dniu 17 marca 2014 roku, co potwierdza data prezentaty złożenia na biuro podawcze tutejszego Sądu. W związku z powyższym Sąd uznał, że roszczenie powoda uległo przedawnieniu na podstawie określonych w obecnie obowiązującym art. 442⁽¹⁾ k.c., przy czym termin trzyletni biegłby osobno za każdy dzień powstawania szkody.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo w całości.

Sąd orzekł o kosztach procesu odpowiednio do wyniku sporu w oparciu o przepisy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa koszty zastępstwa procesowego przyznane Skarbowi Państwa w sprawie, w której zastępstwo procesowe Skarbu Państwa wykonuje Prokuratoria Generalna przysługują Skarbowi Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Wobec powyższego koszty te, w kwocie 3 600 zł, winny być zasądzone od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.